

MEMO

aan : Gemeente Best
Dhr. Toine Baudoin

van : Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
Postbus 8035, 5601 KA Eindhoven
Mevr. drs. Ria Berkvens
Tel. 088-3690638 / E-mail: R.Berkvens@odzob.nl

datum : 23 oktober 2018

onderwerp : Input archeologie voor ruimtelijke onderbouwing Steegsche Velden - Noord in Best

Inleiding

In verband met de voorbereiding van het bestemmingsplan Steegsche Velden - Noord in Best is het noodzakelijk om een actueel overzicht te krijgen van de mogelijk aanwezige archeologische waarden en hoe hier mee om te gaan. Conform het gemeentelijke archeologiebeleid en de Wet ruimtelijke ordening dient bij de vaststelling van het bestemmingsplan namelijk rekening gehouden te worden met de mogelijk aanwezige archeologische verwachtingswaarden. Daartoe moet feitelijk archeologisch onderzoek plaatsvinden, totdat in voldoende mate is vastgesteld wat de aanwezige archeologische waarden in het plangebied zijn. Het plangebied zal daarom worden getoetst aan het gemeentelijk archeologiebeleid en de reeds in het plangebied uitgevoerde archeologische onderzoeken. Daarbij zal inhoudelijk worden onderbouwd of nog nader archeologisch onderzoek noodzakelijk is of niet. De uitkomsten, conclusies en aanbevelingen van de bovengenoemde onderzoeken worden opgenomen in de toelichting van het bestemmingsplan.

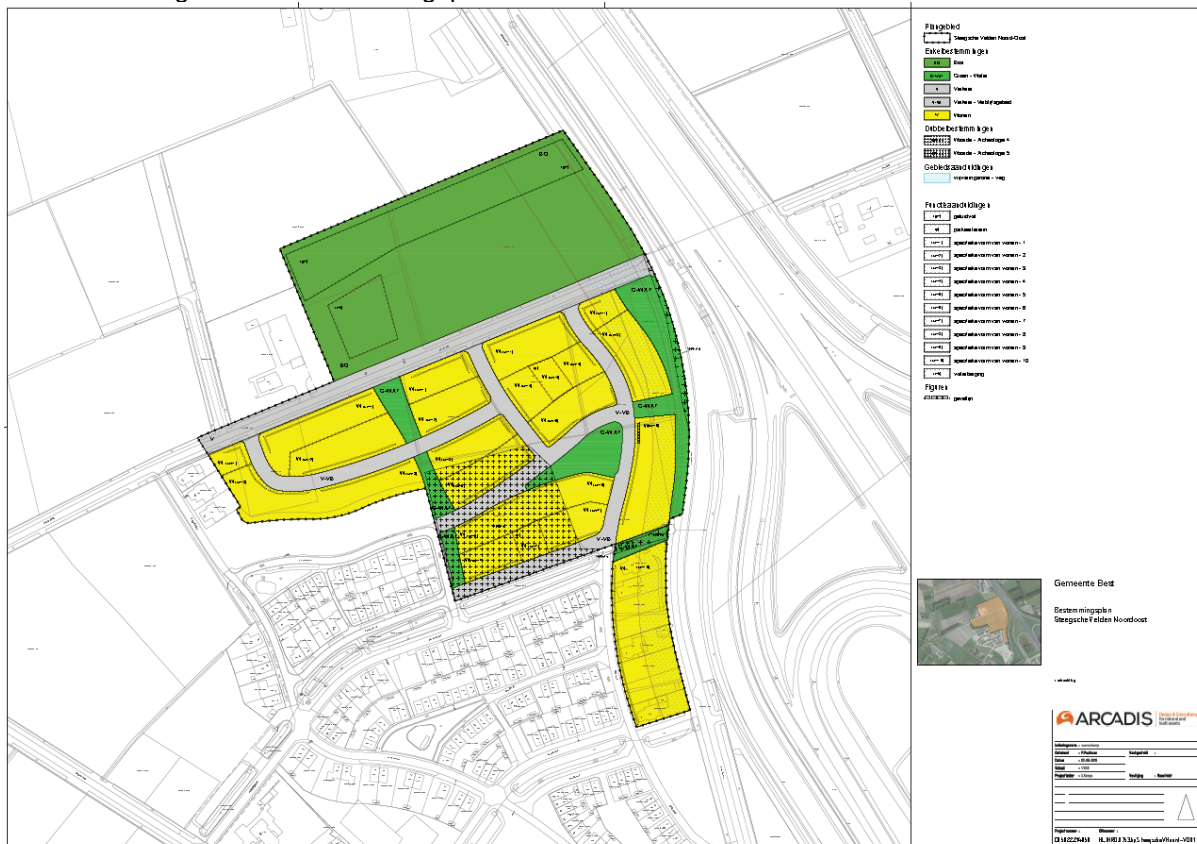

Fig. 1 Overzicht van het plangebied Steegsche Velden - Noord uit het concept voorontwerp bestemmingsplan 2018.

Archeologische waarden en verwachtingen

Op de archeologische beleidskaart van de gemeente Best is het plangebied aangeduid met vier verschillende verwachtingszones. Voor een groot deel van het plangebied geldt op basis van archeologisch booronderzoek geen verwachting meer.¹ Voor het noordelijk deel en het centrale middendeel geldt grotendeels een lage archeologische verwachting (categorie 6), terwijl voor één perceel een hoge archeologische verwachting (categorie 4) geldt. Op basis van het archeologisch beleid van de gemeente Best zou voor het hele plangebied dan uit moeten worden gegaan van een hoge archeologische verwachting en de daarbij horende ondergrens voor archeologisch onderzoek: archeologisch onderzoek is hier vereist bij bodemingrepen en te bebouwen oppervlakten die groter zijn dan 500 m² en dieper gaan dan 0,5 m onder maaiveld.

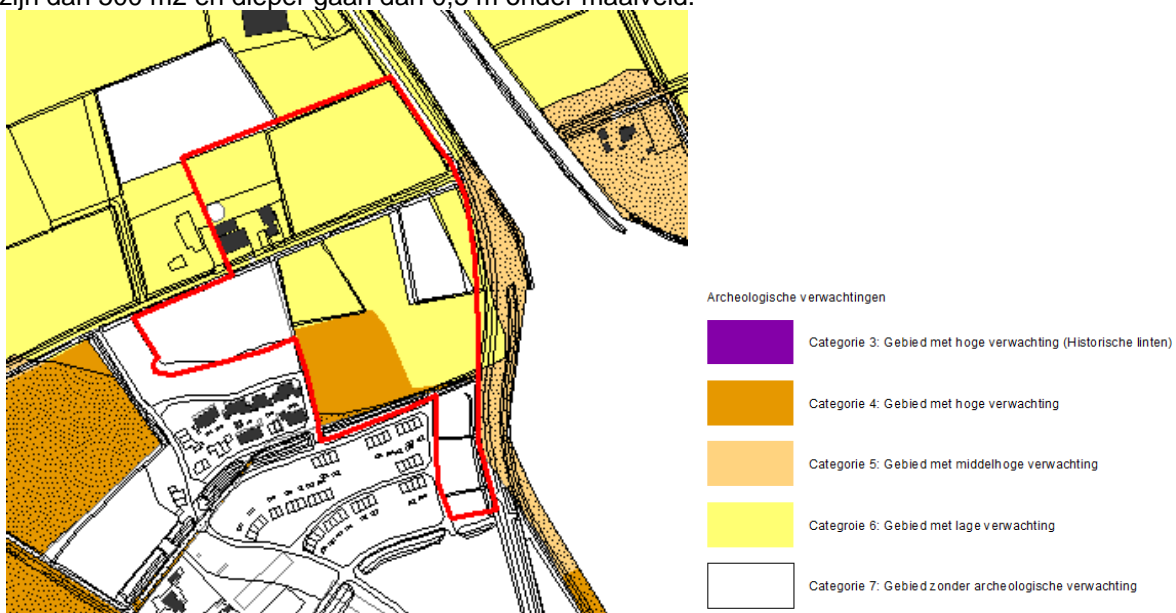

Fig. 2 Uitsnede archeologische beleidskaart van de gemeente Best met in rood het plangebied.

In het kader van de ontwikkeling van Steegsche Velden fase 1 heeft echter al grootschalig archeologisch onderzoek plaatsgevonden zowel binnen (dmv boringen) als buiten het plangebied (proefsleuven). Door BILAN is in februari 2008 voor het gebied Steegsche Velden-oost een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd.² Het plangebied had op basis van het bureauonderzoek een middelhoge verwachting voor het aantreffen van archeologische waarden uit de steentijd tot Nieuwe tijd. In het plangebied worden hoge zwarte enkeerdgronden verwacht. Als vervolg hierop heeft in mei 2009 voor het gebied Steegsche Velden-oost een verkennend booronderzoek plaatsgevonden.³ Ook binnen het deelgebied Broekbeemd zijn boringen verricht. Ter plaatse van het plangebied bestaat de ondergrond deels uit verstoorde enkeerdgronden, waardoor aan het plangebied een lage archeologische verwachting is toegekend. Naar aanleiding van deze resultaten van het bureau- en booronderzoek, is vervolgonderzoek uitgevoerd in grote delen van het plangebied Aarle-Hokkelstraat, waaronder ook direct ten zuiden van het huidige plangebied. Dit vervolgonderzoek in de vorm van proefsleuven heeft in twee fasen plaats gevonden.

¹ Best (NB), Noordwest. Archeologisch booronderzoek (verkennende fase), auteur: E. de Boer, concept 17 oktober 2008 (Bilan rapport); Best, plangebied Aarle-Hokkelstraat Fase 1, deelgebied 4. Inventariserend veldonderzoek (verkennende fase), auteur N.J. Krekelbergh, oktober 2009 (BAAC rapport A-09.0297).

² E. de Boer, 2008: *Best-Aarle (NB), Noordwest. Archeologisch bureauonderzoek* (Bilan rapport 2008/018), Tilburg.

³ E. de Boer, 2009: *Best (NB), Noordwest. Archeologisch booronderzoek (verkennende fase)* (Bilan rapport 2009/concept), Tilburg.

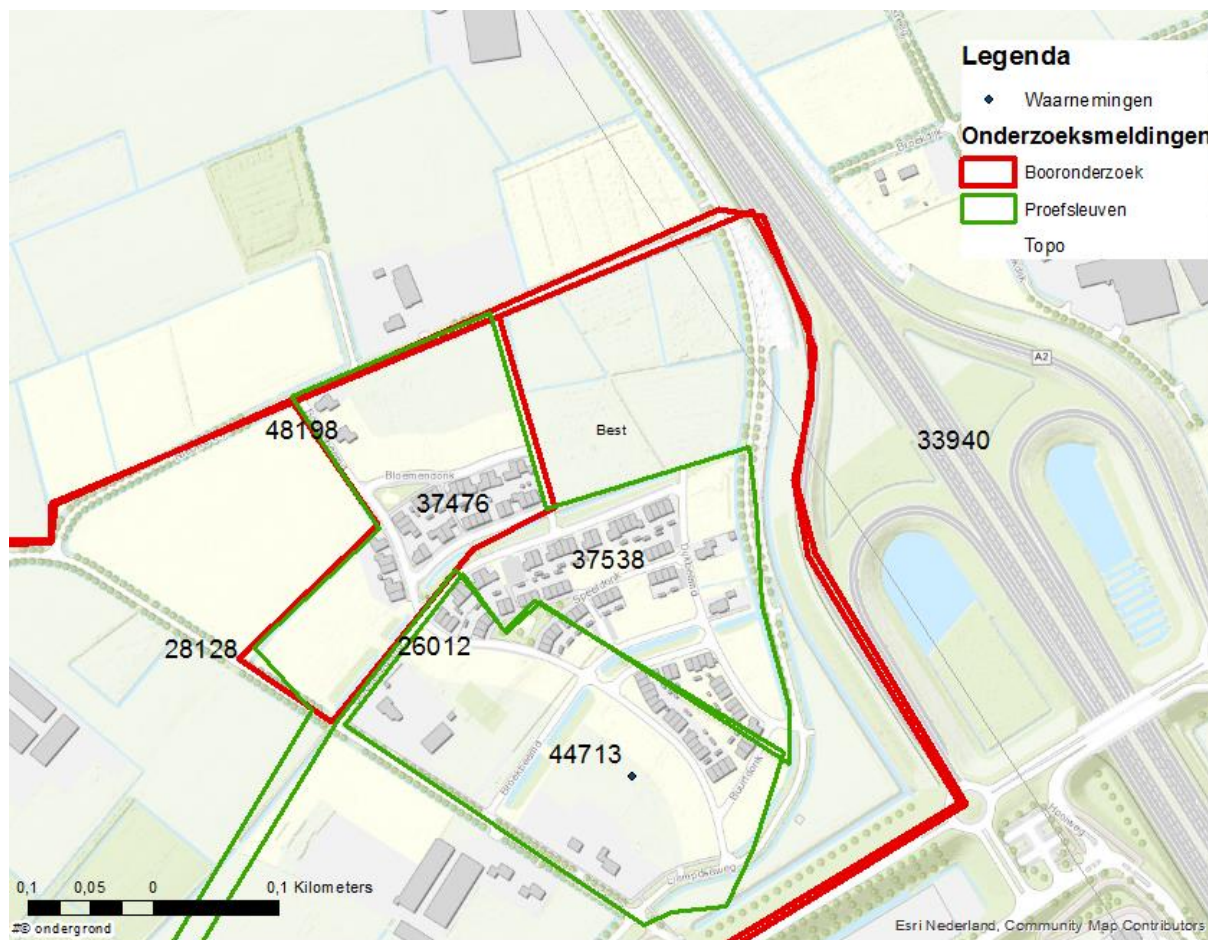

Fig. 3 Overzicht van de uitgevoerde archeologische onderzoeken in het plangebied.

Tijdens het eerste proefsleuvenonderzoek⁴ werden in totaal 111 sporen verspreid over het hele onderzoeksgebied aangetroffen, bestaande uit paalkuilen, kuilen, greppels en spitspoorbanen. De sporen dateren uit de IJzertijd en de Nieuwe tijd. Het vondstmateriaal bestond uit 16 fragmenten aardewerk daterend uit de IJzertijd, Romeinse tijd en Nieuwe tijd. Daarnaast werden 4 stuks bouwmateriaal en een stuk natuursteen aangetroffen. Het merendeel van de sporen behoort tot perceleringen uit de nieuwe tijd. De aangetroffen sporen behoren waarschijnlijk tot één of twee huiserven uit de (late) ijzertijd. In 2010 vond ook nog direct ten zuidoosten van het gebied proefsleuvenonderzoek plaats. Bij dit onderzoek werden geen duidelijke bewoningssporen meer aangetroffen.⁵ Wel is duidelijk dat het gebied deel uitmaakt van een 'ingericht' landschap uit de late prehistorie - Romeinse tijd en de Nieuwe Tijd. De paalsporen geven aan dat bewoning in de directe omgeving zeker wel te verwachten is maar dat dit terrein eerder een andere functie heeft gehad. De sporen die uit de Nieuwe Tijd dateren, betreffen voornamelijk perceelsgreppels. Zij komen overeen met de perceelsgrenzen van de kadastrale kaart van 1832. Deze sporen geven aan dat het gebied in de Nieuwe Tijd gediend heeft als weideland en/of akkerland.

⁴ Best, Aarle-Hokkelstraat Fase 1, deelgebied 4 (Hokkelstraat). Inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven, auteur M. Bink, januari 2010 (BAAC rapport A-09.0297-I).

⁵ Inventariserend veldonderzoek met proefsleuven Best Hokkelstraat 2011, gemeente Best, auteurs T.P. Moesker, E.A.G. Ball en E. Heunks, oktober 2011 (Diachron UvA bv).

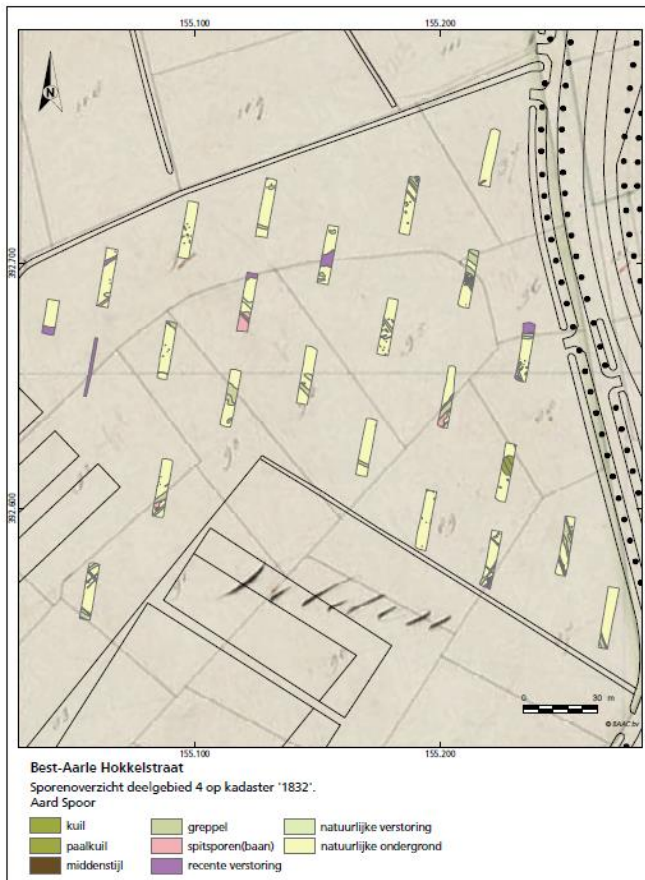

Fig. 4 Overzicht van de aangetroffen bewoningssporen bij het eerste sleuvenonderzoek door BAAC in 2009 (nr. 37538 in fig. 3).

De kans op het aantreffen van nederzettingen vanaf de late prehistorie is vooral groot op de iets hoger gelegen dekzandruggen, zo blijkt uit het gravende onderzoek. De net ten zuiden van het plangebied Steegsche Velden - Noord aangelegde proefsleuven hebben vooral sporen van landgebruik opgeleverd en enkele bewoningssporen van huizen uit de IJzertijd die echter liggen op de hogere delen ten zuiden van het plangebied. Het plangebied Steegsche Velden - Noord is echter lager gelegen waarbij is vastgesteld dat de bodem op basis van de verkennende boringen dermate verstoord is. De kans op behoudenswaardige archeologie wordt in het voorliggende plangebied dan ook als laag ingeschat en daarom is het niet noodzakelijk om een archeologische dubbelbestemming op te nemen en kan afgezien worden van nader archeologisch onderzoek.

Advies

In het kader van het bestemmingsplan Steegsche Velden - Noord achten wij geen verder archeologisch onderzoek noodzakelijk. Een groot deel van het gebied is op basis van reeds uitgevoerde archeologische onderzoeken vrijgegeven. Verder is de trefkans op waardevolle archeologische vindplaatsen in die delen van het plangebied met een hoge tot lage archeologische verwachting klein, op basis van het direct ten zuiden uitgevoerde archeologische proefsleuvenonderzoek en de lage ligging in het landschap. Het opnemen van een archeologische dubbelbestemming is hier dan ook niet nodig.